

Zásady domácí přípravy žáků ve spolupráci s rodiči (hudební obor) aneb jak dostat domácí hudební přípravu do programu rodinného života

DESATERO DOMÁCÍ PŘÍPRAVY – Hudební obor ZUŠ Iši Krejčího

1. **PRAVIDELNOST** (cvičit častěji a kratší dobu, necvičit pouze den před hodinou)
2. **VHODNÉ PODMÍNKY** (klidné místo, nikoli kuchyň se strážníky nebo obývací pokoj s puštěnou televizí)
3. **POMOC A PODPORA RODIČŮ** (doporučujeme účast v hodinách a společný domácí nácvik, v případě neúčasti se zajímejte například o to, co nového vaše dítě hraje a jak probíhala hodina)
4. **LASKAVÁ DŮSLEDNOST** (postupovat systematicky a důsledně, s potřebnou dávkou trpělivosti)
5. **PODPORA SAMOSTATNOSTI A ZODPOVĚDNOSTI** (nesnažit se všechno hned napravovat, rodič je průvodcem, hrou dosáhneme více)
6. **PLÁNOVÁNÍ A PRÁCE S ČASEM** (určit pravidelný čas pro cvičení, někomu vyhovuje ráno /malé děti/, někomu odpoledne před večeří a někomu po večeří, denní cvičební dobu je možné rozdělit na 2-3 úseky, pozornost dítěte pak neumdlévá tak snadno)
7. **RESPEKTOVÁNÍ MOŽNOSTÍ DÍTĚTE** (každé dítě má jiné „tempo“, důležité je podporovat vnitřní motivaci)
8. **OCENĚNÍ SNAHY** (nezapomínejte podporovat a chválit)
9. **KLID V KRIZOVÝCH SITUACÍCH** (zachovejte rozvahu, snažte se nevyhrožovat)
10. **DŮVĚRA VE SCHOPNOSTI DÍTĚTE** (věřte svému dítěti, dokáže to – dřív nebo později)

Vážení rodiče,

rádi bychom Vám sdělili postřehy týkající se hlavně těch dětí, které na nástroj (nebo v sólovém zpěvu) začínají, a které patří k těm menším, ale do určité míry platí pro všechny.

1. Na nástroj se nenaučíme hrát pouze v hodinách na ZUŠ

Ovládat nástroj se učíme tím, že opakujeme zadaná cvičení, zkusíme to znovu a znovu. Pokud si něco zkusíme jen jednou nebo dvakrát týdně (v hodině), můžeme si být téměř jistí jednou věcí, a to, že do příště to určitě zapomeneme:-)

2. Deset minut pětkrát týdně je víc než dvě hodiny jednou týdně.

Je lepší cvičit častěji a kratší dobu, než méně často a dlouho. U menších dětí-začátečnicků stačí třeba deset minut, ale nejlépe skoro každý den. Naším cílem je, aby si děti osvojily základní návyky ve hře na zvolený nástroj a zároveň, abychom jim to neznechutíli:-) Pokud se k nástroji dostaneme jen jednou za týden nebo ani to ne, nejspíš nám to moc nepůjde, dítě se bude trápit a brzy ho to přestane bavit. Když to budeme zkoušet častěji, po chvilkách, dítě často pochválíme, případně mu slíbíme malou odměnu, určitě to půjde líp.

3. První rok je nejnáročnější

V tuto chvíli nejspíš už všichni víte, že vyloudit na jakýkoliv nástroj jeden hezký tón není vůbec jednoduché. Ale když v začátcích vytrváme a pomůžeme je dětem překonat, naučí se základy a pak nás najednou už nebudou tolik potřebovat a třeba si i sami najdou ve cvičení zálibu.

4. Nejvíc práce v prvním roce odvedou rodiče

Malé děti mají úžasné schopnosti v tom, že umí perfektně napodobovat a častým opakováním se rychle učí, ale nedokáží cvičit samostatně, protože prostě neví, co mají dělat. Tak to je. Proto je nejlepší, pokud někdo z rodičů nebo příbuzných (ideálně ten, kdo s dítětem doma cvičí), může do hodin s dítětem chodit. Když ne pokaždé, tak co nejčastěji. Dospělý si zapamatuje, co a jak se má cvičit, pochopí, na co si dávat pozor (uvolněné zápěstí levé ruky, správné dýchání atd.) a může potom dítě doma mnohem lépe a systematictěji připravovat. Pro rodiče to nemusí být zrovna nejpříjemnější zpráva – myslíme si, že dítě bude mít novou aktivitu, zabaví se, a rodič bude mít možnost si trochu oddechnout/dohnat práci/cokoliv jiného. Bohužel, takhle to – zejména v začátcích – nefunguje. Zapojení rodičů do domácí přípravy pro ně znamená časové i nervové zatížení, vyvážené ovšem jednak tím, že dítě při tomto způsobu práce může vykazovat poměrně rychlé pokroky, jednak tím, že rodiče sami takto nahlédnou do oblasti, která jim pravděpodobně byla až do této doby úplně neznámá, a získají netušené porozumění pro celou problematiku hry na hudební nástroj/sólový zpěv – nemluvně o tom, že jim nezbude než se přitom také trochu stát znovu dětmi.

5. Přínos pro společné rodinné „umělecké“ setkávání

Jakmile dítě začne hrát/zpívat první skladbičky/písničky, měla by se hudba, kterou provozuje, začlenit určitým způsobem i do programu rodinného života. Nebývá snadné se odhodlat k takovému obohacení rodinných zvyklostí, ale vyplatí se to po všech stránkách. Je velmi významné, když se rodina občas sesedne a tiše vyslechne trochu hudby. Hudba by měla patřit k oslavě rodinných i ročních svátků. Rodiče by měli podporovat i podněcovat společné schůzky kamarádů – mladých muzikantů, konat malé domácí „koncerty“ (a to společně s dalšími hrami a drobným pohoštěním) a rovněž společný poslech nebo zhlédnutí krátkých hudebních ukázek.

5. Nežijeme v ideálním světě

Dosavadní text nemá ambici odrazovat žáky a rodiče od hry na nástroj; náš cíl je opačný, spíše chceme Vás a Vaše děti podpořit v dalším snažení. Máme radost z toho, když většina našich žáků pracuje a vážíme si jejich práce i Vaší práce s nimi. Zároveň víme, že dnešní život nabízí spoustu aktivit, děti mají více koníčků, kroužků, a často také hodně povinností ve škole, a málokdo má ambice se např. hudbou v budoucnu živit. Zároveň víme, jak je pro rodiče někdy těžké najít čas a sebrat energii na cvičení. Přesto si myslím, že se to vyplatí, a doufáme, že těch pár postřehů, které jsme se snažili zformulovat, by Vám mohlo být alespoň trochu inspirací. Samozřejmě také platí, že pokud byste měli jakékoliv připomínky, chtěli cokoliv z toho probrat dále osobně, nebo se jen podělit o svoje zkušenosti, budeme moc rádi za vaši zpětnou vazbu.

Dále pro inspiraci uvádíme "Desatero pro houslisty" legendárního českého houslového pedagoga Otakara Ševčíka; některé z bodů jeho desatera jsou pochopitelně z dnešního pohledu trochu úsměvné, ale některé z nich platí dodnes!

Desatero Otakara Ševčíka:

- 1) Neuč se nikdy třetí notě, dokud neumíš první dvě!
- 2) Co umíš pomalu, půjde ti v každém tempu. Co neumíš pomalu, neumíš vůbec!
- 3) Naučíš-li se něčemu falešně, vydáváš se v nebezpečí, že to budeš falešně umět!
- 4) Co chceš umět ve směru nahoru, ať pasáž nebo smyk, uměj také dolů a naopak!
- 5) Až budeš umět velmi mnoho, nemysli si, že umíš všechno!
- 6) Zdá se ti, že hraješ pomalu? Hraj ještě 4x pomaleji, a pak to bude teprve pomalu!
- 7) Nehmatej, co neslyšíš. Necvič tedy levou ruku bez kontroly smyčcem!
- 8) Nespokoj se s nácvikem polovičatým, zvláště v technicky snazších partiích!
- 9) Mladý tvor se musí učit stupnicím dříve, než se zamiluje!
- 10) Cvičit, cvičit a zase cvičit! Má se cvičit 24 hodin denně, a nestačí-li to, tak si přivstaňte!